

РОЛЬ ПЕДАГОГА-НАСТАВНИКА У КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Петухова О.В., заст. декана ФЕП

Болонський процес з його орієнтацією на самоосвіту і самовиховання пред'являє високі вимоги до людини, її ставлення до навчальної роботи. Чи відповідає наша система виховної роботи у ВНЗ таким підходам і яка роль тут відводиться педагогам-наставникам?

Проблема в тому, як тлумачити її суть і шляхи здійснення. В широкому розумінні слова виховання являє собою об'єктивний процес передачі соціального досвіду наступним поколінням. Він так чи інакше здійснюється під впливом множини факторів (соціально-психологічного, політичного, культурного, сімейно-побутового, освіти, засобів масової

інформації, комунікативного та ін). Функція ж виховання у вузькому розумінні полягає в мудрому врегулюванні цих факторів на особистість, що здобуває усвідомлену свободу. У ВНЗ відповідальна і незаперечна роль при виконанні цього завдання належить педагогу-наставнику академічної групи студентів-організатору навчально-виховного процесу в групі.

Відомий дослідник Б.Бітіна стверджує, що виховання - це передовсім інформаційний процес, тобто потік „виховуючої” інформації, що виникає в результаті педагогічних дій (навчальний процес, спілкування). Дослідник виокремлює кілька типів реагування вихованця на „виховуючу” інформацію. Це конструктивне та реконструктивне реагування, коли вихованець сприймає „виховуючу” інформацію, включає в її зміст своє ставлення, змінює певні власні позиції. Поряд з цим є конформістське (пасивне), індіферентно-байдуже і навіть конфліктне реагування, коли вихованець відсторонює „виховуючу” інформацію як ту, що суперечить його позиції, а тому активізація виховного процесу ВНЗ у контексті Болонського процесу вимагає впровадження як нових форм впливу на студента, так і активізації старих найбільш ефективних форм навчально-виховного процесу, відпрацювання нових методик та стилю виховання. Виховний процес має здійснюватись за умов активної співпраці педагога-наставника і студента.

Важливість ролі педагога-наставника в умовах впровадження кредитно-модульної системи полягає в тому, щоб гарантувати виконання студентами навчальних зобов'язань. Більш конкретними завданнями буде інформувати студентів про Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти; про переваги Болонського процесу; про механізми впровадження кредитно-модульної системи; про особливості впровадження і використання модульно-рейтингової системи контролю знань студентів тощо. Педагог-наставник має бути тією особою, яка:

- підтримуватиме ділові зв'язки зі студентами групи та викладацьким складом кафедри чи факультету;
- спрямовуватиме студента на розробку програми навчання, поєднуючи навчальні вимоги з індивідуальними інтересами;
- забезпечуватиме виконання студентами навчального графіку, підвищення успішності і зниження кількості пропущених занять;
- визначатиме ступінь підготовки студентів до навчання і виховання, рівень сформованості колективу;
- забезпечуватиме студентське самоврядування у сфері навчальної діяльності з урахуванням соціально-професійної орієнтації майбутніх спеціалістів, оскільки, як свідчать результати соціологічних досліджень, молодь, що вступила до ВНЗ, має недостатньо чіткі уявлення про обрану професію, її зміст, якості, необхідні для успішного здійснення професійної діяльності, тому в аудиторіях ВНЗ подекуди опиняються „випадкові люди”, що ускладнює його виховні завдання;
- разом з активом аналізуватиме результати поточної успішності групи, виявлятиме труднощі в навчанні й допомагатиме негайно їх вирішувати;
- сприятиме організації проведення заходів, спрямованих на виховання у студентів високої культури та духовності.

Зрештою, доцільно буде підсилити акценти на самовихованні студентів, формуванні їхнього почуття відповідальності за своє навчання, майбутню працю. Є потреба у необхідності посилення індивідуальної виховної роботи із студентами, підготовки їх до ефективної професійної діяльності, пов'язаної з соціально-культурним та економічним розвитком нашої держави.

Всеукраїнська асоціація
за європейські цінності в науці

Фундаментальна наука в Україні

Організація фундаментальної науки в Україні потребує докорінного реформування. Ми розуміємо, що це вимагає ретельного, об'єктивного та незаангажованого дослідження наявного стану речей, тверезої оцінки можливостей держави та існуючого наукового потенціалу, з'ясування дійсних, тобто визнаних світом доробків вітчизняних науковців. Наші погляди та пропозиції є наслідком нашої багаторічної праці в різних наукових інститутах, знайомства із західним досвідом організації фундаментальної науки...

I. Роль фундаментальної науки у суспільстві

Без існування в суспільстві фундаментальної науки не може йти про високий рівень вищої та середньої освіти, ні про випереджаючий розвиток сучасних технологій. Українські студенти приречені на відставання від західних студентів, тому що їх навчають викладачі, які здебільшого не беруть активної участі у фундаментальних дослідженнях або, інколи, не мають навіть уявлення про сучасний стан науки.

В більшості вузів наших студентів виховують не творці науки, а, у кращому випадку, передавачі відомостей про те, що відбувалося кілька десятиліть тому. На можливе заперечення цього твердження радимо нашим можливим опонентам згадати, коли вони особисто в останній раз дивилися сучасний англо-, франко- чи німецькомовний фаховий журнал чи монографію? Чи відчувають вони постійну потребу не лише знати сучасний стан досліджень, але й брати безпосередню участь у процесі поповнення скарбниці світової науки? Яке місце посідають їхні наукові праці серед величезного доробку всесвітньої наукової громади? Як давно вони брали участь у міжнародних наукових конференціях і тим більше виступали там із запрошеними доповідями? Чи мають вони можливість займатися фундаментальними дослідженнями при існуючому надмірному педагогічному навантаженні?

У відомому переліку чотирьохсот кращих вищих навчальних закладів світу немає жодного з України...

II. Спотворення ідеї науковця

Так звана політична та бізнесова еліта дивиться на Національну академію наук (НАНУ) та інші державні академії, як на місця, де ясновельможні посадовці мають отримувати наукові ступені та академічні звання. Наслідком є поява численної рати кандидатів, докторів, професорів та всіяких академіків, які „успішно” поєднують свою тяжку непосильну працю на посадах в Верховній Раді, Адміністрації Президента, Кабінеті Міністрів, МВС, СБУ (колишніх), у відповідних обласних та районних структурах із створенням „вагомих наукових доробків” та „наукових шкіл”. Це є симптомом тяжкої хвороби, яка вразила... усю академічну спільноту. Наукові опоненти „доводять” незаперечність вагомості наукового внеску цих „дослідників”, а вчені ради з захисту дисертацій одноголосно присуджують цим „шукачам наукової істини” ступені та звання. При цьому всі розуміють, що справжніми авторами дисертацій є не ці шукачі, а так звані „наукові” раби.

Тим часом за роки незалежності скоюбилася практично вся фундаментальна наука від біології до ядерної фізики, порепалася інфраструктура, яка так-сяк поєднувала науковців різних територіальних та фахових відгалужень, здійснилося майже повне вимивання української академічної спільноти зі світових інформаційних потоків. Як наслідок, не чути про вітчизняні наукові досягнення світового рівня, немає жодного лауреата Нобелівської премії. Винятком, а не правилом, є публікації українських учених у провідних міжнародних наукових журналах... (Далі на стор. 6)

Всеукраїнська асоціація
за європейські цінності в науці

Фундаментальна наука в Україні (Початок на стор. 5)

Особливо жажлива картина постає у галузі суспільних наук, де майже всі «видатні» за визначенням учені – це колишні працівники ЦК компартії України або Президії НАНУ, керівники вищих навчальних закладів та академічних інститутів, бізнесмени та політичні діячі різного рангу. Їхні наукові досягнення невідомі не лише світові, але й українській науковій громаді...

Наші наукові болі – то недуга нашого народу. Без високого рівня науки у нашій країні, а особливо її фундаментальної компоненти, нам немає повноправного місця у високій європейській і світовій цивілізації, немає своїх новітніх технологій, немає майбутнього для наших дітей, немає високих стандартів матеріального і духовного життя наших людей. Ці прописні істини давно вже засвоїли всі сучасні цивілізовані країни.

III. Наукові патріції та науковий плебс

Демократичні засади у НАНУ та інших державних академіях відсутні. Нові члени цих інституцій добираються старою гвардією. Вони обирають керівництво НАНУ і де факто обирають директорів академічних інститутів (останні залишаються на своїх посадах на протязі 30-40 років!). Уявіть собі, що старий парламент залишається керувати довично та сам себе добирає, а також сам обирає президента та його адміністрацію: саме така система існує в НАНУ! Порівняймо: пересічний громадянин України обирає Президента країни, тоді як кваліфікований науковець не має права вибору Президента своєї Академії наук.

Молоде покоління науковців не має матеріальних та духовних стимулів до наукової діяльності, практично зникло наступництво в науці. Особливою проблемою, яка не має вирішення в рамках існуючої суспільної парадигми, є неможливість заробити науковою чи викладацькою працею достатньо коштів для купівлі пристойного житла. Тому в нас практично немає наукової молоді: молоді здібні науковці їдуть на заробітки за кордон, де вони здебільшого і залишаються назавжди, бо психологічно не можуть повернутися до попереднього жалюгідного робочого місця та сміховинної державної платні. Як результат, фактично за роки незалежності в науці втрачене ціле покоління...

Отже, нагальне та докорінне покращання ситуації в НАНУ та інших державних Академіях стало необхідним не лише для відносно малої групи науковців, але й для суспільства в цілому. При цьому наша влада має можливість скористатися досвідом західних країн, хоча навіть найліпші їхні надбання треба запозичувати обережно, зважуючи на наші національні особливості та традиції.

IV. Принципи та критерії державної підтримки

Як і будь-який інший аспект життя українського суспільства, стан розвитку фундаментальних наук в Україні варто об'єктивно розглянути й проаналізувати наявні позитивні риси та недоліки, щоб, врешті-решт, розробити концепцію реформування науки. Повинна бути створена та впроваджена в практику програма відповідних заходів із метою піднесення наукових знань на їхнє належне чільне місце серед інших феноменів культури народу.

Україна не має й не матиме в майбутньому достатніх матеріальних та інтелектуальних ресурсів для розвитку всього спектру фундаментальних досліджень. Тому постає запитання, на засаді яких принципів та критеріїв держава має вирішувати, які напрямки заслуговують на її підтримку й як визначати пріоритети?

По-перше, необхідно виходити з того, що головна особа в науці – це вчений-виробник, який продукує нове знання, а не адміністратор, єдине завдання якого полягає у створенні умов плідної творчої діяльності виробника знань. Потрібно розрізняти науковців, які творять нове знання, та численні бюрократичні структури, існування яких є невинуватим із точки зору їх місця у виробництві нового фундаментального знання.

Аналогічно до вимоги відділення бізнесу від політики, у науці повинно відбутися відділення суто наукової діяльності від діяльності по створенню умов для творчої праці науковців. Якщо б Нобелівський комітет керувався критеріями, що існують в НАНУ при обранні академіків, жоден з відомих всьому науковому світові вчених, напевно, не став би лауреатом Нобелівської премії. Чому? Тому що вони не займали ніяких керівних посад. (Далі буде).

Нагадаємо, електронна адреса Асоціації — www.ukrnauka.org.ua

Реальним проектам дипломників ЗГИА — зелена улица!

В работе над проектом реконструкции улицы Ладожской принимали участие наши студенты: Валерий Беличенко, Дарья Надточий, Анастасия Дейнега, Анастасия Самойлова, Юлия Межебецкая, Наталья Беличенко и Ирина Хохотва.

Инициатором этого проекта выступила «самая Ленинская в мире» администрация нашего района. И фактическая работа над ним началась в сентябре минувшего года. Уже в октябре группой были произведены обмерочные работы и вскоре проведено совещание, на котором присутствовали студенты-дипломники, председатель Ленинской районной администрации В. В. Кияница, главный архитектор Ленинского района, а также представители городских структур. Со стороны академии участниками совещания стали декан строительного факультета В. А. Банах, профессор Ю. П. Егоров, зам. декана по воспитательной работе и фактический руководитель проекта Л. В. Поликарпова, проректор по НПП Н. К. Желябина. Присутствовала городская пресса и СМИ академии. Более подробно об этом совещании в газете «Академия» №11(95).

В феврале студенты группы проходили преддипломную практику в проектной организации «Дом» под руководством архитектора П. Н. Турковского. На этот момент уже были собраны необходимые материалы и на основании полученной информации разработаны реальные проекты, которые и были представлены к защите дипломных работ.

В поддержку совместного проекта Ленинской райадминистрацией студентам, работавшим над проектом, были выданы сертификаты стипендий, которые они в течение года получали. Разумеется, на коллективной защите этой дипломной работы присутствовали все заинтересованные лица, и ректор академии В. И. Пожув, и председатель Ленинской райадминистрации В. В. Кияница, словом, все участники.

Цветной фоторепортаж смотрите на 12-й странице газеты.

*Материал подготовила
ст. преподаватель ФСиВР,
зам. декана по ВР Л. В. Поликарпова*

В червні відсвяткували ювілей:

Аносов Віктор Григорович,

доцент каф МЧМ;

Гаврилко Семен Олексійович,

доцент каф МЧМ;

Крюкова Ірина Миколаївна,

ст. викладач каф ФВіС;

Осаул Олександр Іванович,

доцент каф ГЕ;

Найдьонов Олександр Григорович, доцент каф ЕП;

Желябін Володимир Олександрович,

доцент каф фінансів;

Ільчук Іван Андрійович, ст. викладач каф філософії;

Гречко Надія Іванівна, програміст 2 кат ІОЦ;

Кульгейко Михайло Степанович, тесляр 2 р.;

Фоміна Ірина Станіславівна, прибиральниця УЛК

Дуднікова Тетяна Володимирівна,

зав.сектором бібліотеки

*Адміністрація та ПК ЗДІА бажать усім вам щастя,
радості, тепла та уваги близьких. Хай будуть святковими
ваші будні, хай завжди у вашій душі квітне сад!*

Не забудьте привітати в липні:

Павлюк Микола Васильович, ст. викладач каф. українознавства

Сердюк Людмила Семенівна, заст. декана ФЕЕ

Ревун Михайло Павлович, проф. АУТП

Кірсєва Таїса Федорівна, прибиральниця

Логвиненко Анатолій Маркіянович, робітник експлуатації котелен

Поліщук Валерій Борисович, охоронник

Войцишук Катерина Яківна, інспектор загал. відділу

Лисенко Олександр Анатолійович,

головн. інженер

